

ՊԱՅՄԱՆՔ

ԲԱՅԱՆՈՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԿԱՆՈՒՅ

Տարեկան վեցամսեայ
4 Պոլսոյ համար 6 մեկն 3 մեկ.
Գաւառաց » 7 » 3 1/2 »

Direction du journal arménien
HATRENIK - CONSTANTINOPLE
Merdjan Ruchdi effendi Han No-19

10
ՓԱՐԱՅ

ՕՐԱԳԻՐ

10
ՓԱՐԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ փերաբերակ ուր եւ է
ճամակ եւ գրութիւն պէտք է ուղղել
առ Տեօքլե-Խմբագիր Կ. Պոլսա Մէր-
ճան չարքը Բիւշաի Է.Բ. Խան Երկրորդ
թիւ 19:

Gérant-Responsable
M. MELIKIAN

Ա.Զ.Գ. — Երեք օր ետքը փետուրած «Հայրենիք»-ի իւրաքանչիւր թերթը յետ այսօրիկ 20 փարայի պիտի վաճառուի:

ՏՄԱՆԵՒԹԵՐՈՐԴ ՏՄԱՐ — ԹԻԻ 2225

ԵՐԵՎԱՆԻ

3 ՄԱՐՏ 1887 (Ն.Տ.) 15 ՄԱՐՏ

Ա.Զ.Գ.Ա.ՅԻՆ

ՄԵԾԱԳՈՒՄԱՐ ԿՏԱԿ ՄԸ

Տրապիզոն, 17 փետր. 87

Անցեալները վաճայ Սանդխտեան վարժարանի ընկերութենէն նամակ մը ստացած էի յօտեսա զրկելու համար, որոյ հասցէն էր «Գրիգոր աղա Սարգիսով»: Ինձ դրած չէին թէ՛ ո՞վ էր Գրիգոր աղա Սարգիսովը, և թէ՛ ի՞նչ բանի համար էր դրուած նամակն: Միայն թէ կանուխ լսած էի որ Օտէսայի մէջ բնակողիմ հայ կտակ արած ունի, և վաճայ Սանդխտեան վարժարանին եւս նոյն կտակէն մասն նուիրած ունի, ուստի նամակի եկած տեղէն և հասցէն ենթադրելով, մասնաւոր նամակ մի եւս ես դրեցի Գրիգոր աղային, չնորհալիւթութիւն մատուցանելով իրեն՝ վաճայ Սանդխտեանց անունով՝ իբրեւ վանցի, օրհնութիւն կարդալով իրեն՝ այդպիսի բարեւոյճը և բարեւոյճը նայատակի համար՝ իրեւ հայ և Հայաստանացի Ս. Եկեղեցւոյ պաշտօնեայ:

Ձեռմ կարծեր թէ այնքան քաղցր տպաւորութիւն գործած լինի իմ դրածս առ Գրիգոր աղային, որքան ես զգածուեցայ աւոր դրածէն: Ահա կ'ուզարկեմ նոյն նամակին և իւր կտակադրոյն պատճէնը, խնդրելով որ Արեւելքի մէջ հրատարակէք: Գուցէ արդէն միանգամ հրատարակուած է կտակը, զոր ես չէի տեսած, բայց թէ է և թէ չէ, օգտակար է հրատարակուիլը: Ընթերցողները կ'օրհնեն զինքն, և թող օրինակ լինի Սէրէպրէնիւքով Գրիգոր աղային բազում հայոց, որոյ ծննդավայրն օտար, աղքատունն օտար, գտնուած տեղն օտար, խօսած լեզուն օտար, բայց հոգին, մարմին և արիւնը հայ, զգացմամբ, մտածմամբ և արդեամբ հայ: Պէն հաղիւթով երմէնիւքիմ, վէ տինիմէ տէ գալի, անձագ տիլիմիզի պիլմէյօրում, վէ գալմըշմ պէյլէ...»: Այս, եւ իւր այս ճանաչիտ հայութիւնը, հայկական կրօնից հաստատութիւնը, ազգային լեզուն չգիտնալը՝ եղբւր է պատճառ իւր «հալալ» վատակ

34,000 բուրլին ի կենդանութեան կտակել Ազգային վարժարանաց: Թող օրինակ առնուն Արժ. Տր. Գրիգոր քահ. Խորասանճեանցէն՝ մեր շատ քահանայք, որոց կը հանդիպին սէրէպրէնիւքովները, և իրենց չնորհքը ցոյց տան բարերարներ ընծայել Ազգին: Օրհնեալ աղա Գրիգորն, օրհնալ Տր. Գրիգորն, Ի վերջոյ Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր և Ամեն. Խրիմեան Ս. Հայրիկին ու շաղկուտութիւնը կը խնդրեմ, որ մին կոնգակու, և միւսն նամակաւ օրհնենքաղիր չնորհեն յիշեալ պատուական անձին, և ես կամ և մնամ ազօթարար:

ԳԱՐԵԳՐՈՆ ԵՊ. ՍՐՈՒԱՆՁՏԵԱՆՅ

Սրբազան աղիւ Փէտեր Գարեգին (Տրապիզոն)

Սուրբ Աշնըզը Էօրէնքը պիլտիրիւթմ սիլլէրէ քի, մէքթուպունդու դապուլ էթթիմ պուպլն Կաէն եաղըմըշ, էօյլէ տէ վանքն վարչութիւնըն մէքթուպունու, վէ չօգ զիեատէ հօշնութում սիլլէրին բարեմաղթութիւնընընը իշին, պէնտէնիլ 1884 յուլիս 10 թարիխի իլէ Օտէսանըն Արժանապատիւ Գրիգոր քահանայ Խորասանճեանըն յորդորընլան կտակ եաբում, չօգ եէրէրըն վարժատունընընա պիլթիւն վարչութիւնի 34000 բալ, վէ պու վարժատան փայլըդարում վանքն Սանդխտեան վարժատունունա 12000 բալ. կըտակըն հայճա թէրմիւմէսին պուլուրսունուգ պու մէքթուպունու, վէ աննարընը փիւրիմի. պու կտակ եալըլըն իւշ սէնէ տիր. վէ տահա վանքն Առաջնորդունտան պիլ օրհնութիւն քէհատը ալմաում. պէն հաղիւթով երմէնիւքիմ, վէ տինիմէ տէ գալի, անձագ տիլիմիզի պիլմէյօրում, վէ գալմըշմ պէյլէ...»: Այս, եւ իւր այս ճանաչիտ հայութիւնը, հայկական կրօնից հաստատութիւնը, ազգային լեզուն չգիտնալը՝ եղբւր է պատճառ իւր «հալալ» վատակ

Տուվանդա պէրլէեէրէք դալըրմ գուլընը
ԳՐԻԳՈՐ ՍԵՐԵԲՐԵՆԻՔՈՎ
1887 Յունուար 28
Օտեսա

Monsieur KIRKOR SEREBRENI-KOFF à l'Eglise arménienne Odessa

(Պատճէն Կտակի.)

1884 թուականին յուլիսի 10 ին, ինձ եկաւ զբառնեալս, որ եմ Օտէսայի նօտար և կը կոչուիմ Միւրայէլ Օնուֆրիէվիչ Սիլպէսթրովիչ, առաջին Զատուր, Բրէսլաւաթէնսքի փողոցը, Բօտոգօնօգի տունը թիւ 47, — անձամբ ինձ անձանօթ Բուժանիալ: Հպատակ Գրիգոր Անտօնովիչ Սէրէպրէնիւքով անուն անձը, որ կը բնակի շարունակ Պրաիլով քաղաքը, իսկ առժամանակեայ կերպով Օտէսա քաղաքը, Փօլիցէսի փողոցը, Նօվօրօսիսքի պանդոլը, և ինձ ներկայացուց իւր անձին անձին հաստատութեան համար իւր բաբօրդը, որ իրեն տրուած էր Բուժանիա, և յայտնուած է Իսմայիլ քաղաքին ոստիկանութեան իշխանութեան կողմանէ ներկայ տարույս մայիս 24 թուականաւ ՆՊ 325, եւ Օտէսա քաղաքը Պուլլովարի ոստիկանութեան իշխանութեան չատը ներկայ տարույս յուլիս 4, և տուաւ ինձ ստորագրութիւն իրեն առողջ լինելը վաւըն կատարելոյ կտակն առաջնորդութեամբ անձամբ ինձ ծանօթ եղող վիպիտրուն, Օտէսայի հայոց Լուսաւորչական Եկեղեցւոյն քահանայ Գրիգոր Գապարեան Խորասանճեանը, և հրաժարեալ սպայներ ստորին աստիճանաւ, Մաթվէյ Փրօնօվիչ Գ., Ալէքսանտրա Դօնսթանթինովիչ Գ. որք կը բնակին Օտէսա քաղաքը. առաջինը Պազարնի փողոցը, Հայոց եկեղեցւոյն տունը, երկրորդը Գարեթնօմ նրաւորդը, Զվօնօրէվայի տունը, իսկ վերջինը Տէրիթէրնօյ փողոցը Զէրնօվիսի տունը, և յայտնեց թէ ինքը կը չինէ հոգեւորական կտակ, որ ամօղջապէս կը ընէ 1879 տարույն մայիս 5 թուականաւ Օտէսա քաղաքին մէջ Նօվրօգրի նօտարին ըով չինած իւր 4 և 1022

թիւ հոգեւորական կտակը, և անոր փոխարէն կը տրամադրէ հետեւեալը: Խեբը առողջ և յիշողութիւնը հաստատ լինելով, և ունենալով արժանավաստակ ստացուածք, հետեւեալ կարգադրութիւնները կ'ընէ որ պիտի կատարուին յետ իւր մահուան: Նախ՝ իսկապէս իրեն յատկացեալ դրամագլուխը երեսուն և չորս հազար բուպլէ է, որ դըրուած է իւր անունովը Օտէսայի կայսերական Պանդան տոկոսով: Պանդային Գանթօնին յանձնուած է երեք անգամ յաջորդաբար, այսինքն՝ 10000 բուպլի սեպտեմբեր 1ին 1878 թուականին, նշանադիր Գ. թիւ 100774, 8000 բուպլի մայիս 2ին 1879 թուականին, նշանադիր Գ. թիւ 100776, և 16000 բուպլի ներկայ տարույս յուլիս 9ին, նշանադիր Գ. թիւ 100885: Եթէ ինքը Գրիգոր Սէրէպրէնիւքովը մեռնի, դըրամագլուխը պէտք է յաւիտեան մնայ յիշեալ Պանդան, և ոչ ոք իրաւունք պիտի ունենայ դանի առնելու: Նոյն ամբողջ դրամագլուխն տոկոսը պիտի յանձնուի իւր օրինաւոր կնոջ, Մարիամ Գրիգորով Սէրէպրէնիւքովի, և նորա մահուանէն յետոյ նոյն դրամագլուխը պէտք է մնայ անմատչելի: Նորա կնոջ Մարիամ Սէրէպրէնիւքովի մահուանէն յետոյ, վերոյիշեալ 34 հազար բուպլի տոկոսը, նա կը կտակէ Ա. Օտէսայի Հայոց Լուսաւորչական Եկեղեցւոյ վարժատան համար Գրիգոր Սէրէպրէնիւքով կը կտակէ մըշտնջենաւոր կերպով 8000 բուպլի դրամագլուխ մը տոկոսը: Բ. կը կտակէ մշտնջենաւոր կերպով 8000 բուպլի դրամագլուխ մը տոկոսը: Եթմիւմնայ հոգեւորական ճեմարանին որ է Եթմիւմնայ քաղաքին մէջ: Գ. նաեւ կը կտակէ մշտնջենաւոր կերպով 2000 բուպլի դրամագլուխ մը տոկոսը: Քիչնէվի Հայոց Լուսաւորչական եկեղեցւոյ վարժատան համար, որ է Քիչնէվ քաղաքն մէջ: Դ. կը կտակէ մշտնջենաւոր կերպով 2000 բուպլի դրամագլուխ մը տոկոսը Գրիգորովի Հայոց Լուսաւորչական եկեղեցւոյ վարժատան համար, որ է Գրիգորովի Հայոց Լուսաւորչական եկեղեցւոյ վարժատան մէջ, Թիւրաթօլի նահանգին մէջ:

Ե. Կը կտակէ մշտնջենաւոր կերպով 2000 բուպլի դրամադրիւն մը տոկոսը Արեւմտեան Հայոց Լուսաւորչական եկեղեցւոյ վարժարանին համար, որ յԱրեւմտեան Պետարապետի կուսակալութեան մէջ 2. Կը կտակէ մշտնջենաւոր կերպով 12000 բուպլի դրամադրիւն մը տոկոսը Տաճկահայաստանի վանքադարի վարժարանին համար, որ կը կոչուի Հայկազանց և Սանդիստեան երկնեւ վարժարան: Երրորդ, ամբողջ դրամադրիւնները, ինչպէս որ ներկայ կտակիս առաջին յօդուածին մէջ յայտնուած է, պէտք է անմատչելի մնան և պահուին մշտնջենաւոր կերպով Օտէսայի տէրութեան Պանքան, Կտակարարին և անոր կնոջը մահուանէն յետոյ նոյն դրամադրիւններուն համար պանքային վկայագիրը պէտք է պահէ ինքնապէս Սինոբը: Իսկ վերոյիշեալ իւրաքանչիւր վարժարանի համար յատկացեալ գումարին տոկոսը պանքային գանձութեան պիտի առնուի Օտէսայի Հայոց Լուսաւորչական եկեղեցւոյ կղերին և եկեղեցական երեսփոխանին կողմէ և պիտի յուղարկուի ուր որ կը պատկանի: Բոլոր ասոնք պէտք է կատարուին յիշատակուելով, վանահայրին և եկեղեցւոյն ներկայացուցչին կողմանէ առանց վարձատրութեան իրենց օգտին, բացի մի միայն ամենահարկաւոր ծախքերէն, որ պէս են դրոշմեալ թուղթի և փոխադրութեան համար եթէ հարկաւոր լինի: Զորրորդ, բոլոր մնացեալ ազգականները, Գրիգոր Սէրէպրեաննիքովի կը հրաժարեցնէ ժառանգութեան մասնակցելու: Եւ հինգերորդ, ներկայ հոգեւորական կտակաւ իւր վերջին կամքը յայտնելով, կտակարարը կ'աղաչէ որ այսպէս կատարուի և պահուի սուրբ, անփոփոխ և անխափան 1054 օրինաց համաձայն:

Վերոյիշեալ վկայները յայտնած են:

Կը խնդրուի ներկայ վկայագիրը կարգաւ կտակարար Գրիգոր Սէրէպրեաննիքովի ի ներկայութեան վերոյիշեալ վկայներուն, և ըստ հաճութեան նորա և հաստատութեան, թէ նա բարի կամք կը փափաքի կատարել զայս, և կը հասկնայ ասոր իմաստը և նշանակութիւնը, որ ներմուծեալ է արձանագրութեանց մէջ, ուսկից ինքը դարձեալ կարգացած է մի և նոյն կարգադրութեամբ: 60 կոպէկնոց դրոշմեալ թուղթի վրայ դրուած յանձնուած է կտակարար Գրիգոր Անթոնովի Սէրէպրեաննիքովի, որ է Բուսմանիոյ հպատակ, մինչեւ իւր մահ նահանգական դատաստարանին ամեն տարի ներկայացնելու համար, գործադրութեան հաստատութեան համար:

(Ստորագրութիւն.) միշտ Պըրայիլով քաղաքը բնակող և երբեքն առժամանակեայ կերպով Օտէսա, Փօլիցէսգի փողոցը, Նովորոսիսքի պանդոկը, Բուսմանիոյ

հպատակ Գրիգոր Անթոնով Սէրէպրեաննիքով:

(Վաւերացում)

Ներկայ հոգեւորական կտակը Բուսմանիոյ հպատակ Գրիգոր Անթոնովի Սէրէպրեաննիքով ինքը իւր ձեռամբ շինած և ստորագրած լինելուն, զոր մենք անձամբ տեսանք և գտանք որ խելքը առողջ և յիշողութիւնը հաստատ է, հոս վկայ եղած եմք:

Օտէսայի Հայոց Լուսաւորչական եկեղեցւոյ քահանայ, Գրիգոր Գասպարեան Խորապետնիքեանց, բնակող յՕտէսա, Պաղարին փողոց, Հայոց Լուսաւորչական եկեղեցւոյ տունը:

Հրաժարեալ ստորաստիճան սպայ Մաթվէյ Ֆրոնովի Գ. Բընակող յՕտէսա, Գարէթնով նրբափողոցը, Զոնօրովի տունը:

Հրաժարեալ ստորաստիճան սպայ Ալեքսանդր Գոնսթանթինովի Լիդիաքի, բնակող յՕտէսա, Տէխթինոյ փողոց, Զէրնովի տունը:

Նոտար Սիւրիյ Սթրովի 2

Այս օրինակը բառ առ բառ համաձայն է իսկական վկայագրին հետ, որ արձանագրուած է 1884 թուականին, թիւ 18, և յանձնուած է Բուսմանիոյ հրապատակ Գրիգոր Անթոնովի Սէրէպրեաննիքովի յուլիս 10, 1884, էջ 184 (տող մեկնով աւրուած):

(Կնիք)

Յ. Գ. Կտակի հայերէն թարգմանութիւնն առանց փոփոխութիւն մի ընելու օրինակեցինք: միայն տողերը խիստ խառնակեալ էին, դասաւորեցինք: «Վանահայր» բառ մը կայ գործածուած, նշանակած եմ զայն: արդեօք ամենայն հայոց Հայրապետի կամ Կաթողիկոսի տեղ գործածուած է, և այս որքան աններելի է: Իսկ եթէ Առաջնորդի տեղ դրուած է, այդ ևս անտեղի է:

(Արեւելք)

ԵՐԷԿԻ ԹՂԹԱԲԵՐ

Բուսմուք 8 մարտ.— Ֆիլով տեղակալ գնդապետը որ իւր վերջին ծանրութեան պատճառաւ պատերազմական ատենին առջեւ չկրցաւ դատուիլ, Ռուսիոյ կողմէ ուղուեր է:

Բանօֆ հաղարապետին համար ալ մի և նոյն պահանջուած եղած էր, սակայն խնդիրը զժրագղարար ուշ հասաւ, զլիսատութիւնն արդէն տեղի ունեցած էր:

Բուսմուք 8 մարտ.— Երէկ էր բացակայութեան Պ Սէրէպրեանովի խուզարկութիւն եղաւ Բուսմանական հիւպատոսարանը ի ներկայութեան թարգմանին: Խնդիրը ապստամբ մը գտնելու վրայ էր, որ հիւպատոսարանը փակած կը կարծուէր: Խուզարկութիւնը արդիւնք մը չունեցաւ:

Հոռոմ 9 մարտ.— Տիրիթթօ կը կարծէ գիտնալ թէ Գերմանիոյ կողմէ Խալիլիոյ խոստացուած հողային վարձատրութիւնը ի վտանգէն Ֆրանսայի դէմ կնքուած դաշնագրութեան մը որոշուած են, սա կերպով որ յաղթական պատերազմին հետեւեալ օրը, Սափուայ, Նիսի կոմսութիւնը և Բրովանսի մէկ մասը Խալիլիոյ պիտի յանձնուին:

Հոռոմ 9 մարտ.— Աթանա ըՍթէֆանի Մասովայէն կը տեղեկանայ թէ Հապէշը Մասովայի դէմ յարձակելու գիտաւորութեանն էր կեցեր են:

Վիեննա 9 մարտ.— Քօրէսթօնտանս Բօլիթիք կը գրէ թէ Ռուսական կառավարութիւնը շրջաբերական հեռագրով մը պահանջեր է որ Եւրոպական տէրութիւնը ազգացութիւն ի դործ դնեն Պուլկարիոյ մէջ ըլլալիք անգլիկանները արգիլելու համար: Կերելի թէ սոյն հեռագիրը Բուսմուքի զլիսատութեանն առաջ ղրկուեր է:

Սոյն լրագիրը կը յարէ թէ Ֆրանսա որոշած է Ռուսիոյ հետեւիլ Պուլկարական խնդրոյն մէջ:

Պէրլին 9 մարտ.— Պ. տը Լէսէքս հոս հասաւ, Ֆրանսական դեսպան Պ. Հէրպէրթ կայարանը գիմաւորեց զայն:

Անձնապահ զօրաց գունդը որոյ պետն է Ալեքսանդր կայսրը, պատգամաւորութիւն մը պիտի չրկէ ի Բեզրսպուրկ:

Փարիզ 9 մարտ.— Իթալի լըրագիրը կը հաւաստէ թէ դալտնի բանակցութեանց մէջ թուենուզը ի հարկին Խալիլիոյ տալու խնդիր եղեր է, սակայն Սնդիլիա առարկեր է թէ այսպիսի կարգադրութիւն մը Միջերկրականի աղատութեան համար վտանգաւոր է:

Պէրլին 9 մարտ.— Գերմանական կառավարութիւնը Բ. Գըրան ծանուցագրոյն պատասխանեց, Բիզա պէյի ի Սօֆիա զըրկուելուն վերաբերմամբ, յաջողութիւն կը մաղթէ սոյն գործին, սակայն կը կարծէ թէ չպիտի յաջողի:

ԱնՌիշլաի

Վիեննա 10 մարտ.— Հոռոմէն քաջուած հեռագրի մը համաձայն Անգլիա եւ Խալիլիա դիմումներ ըրեր են ի Փարիզ այն շինութեանց մասին զոր Ֆրանսական կառավարութիւնը սկսեր է ի թունուզ Պէզէրթի նաւահանգստին մէջ, զայն զինուորական նաւահանգիստ մը ընելու համար:

Վիեննա 10 մարտ.— Վիեննայի լըրագիրը միաձայնութեամբ կ'ըսեն թէ Ռուսիա իւր զոռչաւոր ընթացքը պիտի շարունակէ հակառակ այն վերջի դէպքերուն որք տեղի ունեցան ի Պուլկարիա:

Պուրէշ 10 մարտ.— Փիլիպէն կը ծանուցանեն թէ ձիաւոր զօրաց գունդ մը սոյն քաղաքէն մեկնելու գինեալ գունդ մը երթալ ցրուելու համար, որ Խալիլիականութեան դէմ մարտ մղելու ելեր է:

Պէրլին 11 մարտ.— Ալեքսանդր կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, պետութեան քարտուղար Հէր-

պէրթ տը Պիլմարք կոմսը, ռուսական Սալիտակ արծուի պատուանշանն ընդունեցաւ:

Լոնտոն 12 մարտ.— Թայմզ կարծիք կը յայտնէ թէ Ռուսիա վեց ամիսէն առաջ պատերազմ ընելու վիճակին մէջ է:

Կայսերական հրամանաւ՝ Պողալեանի նախորդ Գայմագամ Խուսթիվ էֆէնտի Նալլուխանի գայմագամ անուանեցաւ փոխանակ Ահմէտ էֆէնտիի, որ գայմագամութեան պաշտօնով Պողալեան փոխադրուած է:

— Ինչպէս ծանուցած էինք, Եգիպտոսի անգլիական պատուիրակ Սըր Տ. Ուոլֆ երէկ Բ. Դուռն երթալով, ըստ սովորութեան խորհրդակցեցաւ Մեծ Եպարքոս Բարձր. Քեամիլ փաշայի հետ: Որոշուած է որ յառաջիկայ շաբթու մէջ նոր տեսակցութիւն մ'ալ տեղի պիտի ունենայ:

— Անցեալ շաբթու արքունի նաւարանէն ելնելով առ ի փորձ Նիկիովիոյ ծովածոցը գնացող երեք ծովաւորանքները վերագարձան և երէկ գիշեր կամուրջէն անցնելով, արքունի նաւարանը մտան:

— Տարտանելի ամբողջութեանց հրամանատար Ահմէտ փաշա երէկ մայրաքաղաքս եկաւ արձակուրդով:

— Սօֆիայէն մարտ 12 թուով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պ. Քարալէլօֆ, Պ. Ջանօֆ և հաղարապետ Նիքիֆորօֆ, որք վերջին ապստամբական դէպքերուն պատճառաւ բանտարկուած էին, ընդ երախաւորութեամբ արձակուեր են:

— Աթենքէն մարտ 12 թուով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Գէորգ թագաւորին բացման ճառին պատասխանող ուղերձն, որ քանի մ'օրէ ի վեր ջերմ վիճաբանութեանց նիւթ եղած էր, 38ի դէմ 84 ձայնիւ ընդունուեր է երեսփ. Ժողովէն:

— Պէլկրատէն կը ծանուցանեն թէ Սերպիոյ թագաւորութեան հրատարակման տարեդարձը մարտ 7ին տօնուեր է մեծ հանդիսիւ: Թագաւորը պալատէն ելնելու և Մայր եկեղեցին մտնելու ատեն Ժողովրդէն ծափահարուեր է: Քաղաքին մէջ լուսավառութիւնը կատարուեր են:

— Խալիլիոյ դաշաժառանգիչ խանը այսօր Հոգոս կը հասնի: Իղմիրէն պատգամաւորութիւն մը ճանքայ ելեր է Հոգոս երթալու և ճոխ ալալիւ մը ու տաճկական գեղեցիկ գորգ մը նուիրելու համար առ դաշաժառանգ իշխանն:

— Հապէշաց Յովհաննէս թագաւորը առաջարկեր է Հապէշներու և Խալիլիոյ մէջ ծագած վեճը երէք տէրութեանց որոշման յանձնել որք են Ռուսիա, Յունաստան և Թուրքիա:

— Մօնիթէօր կը հաւատէ թէ Պրուսայի նախկին միւթ-սարքը Հայաստան փաշա Իզմիտի կառավարիչ կարգուեր է փոխանակ Սիյրէթ էֆէնտի:

— Հռոմէն Տէպա լրագրին կը գրեն թէ Աղարեան Սրբազան հաւանականաբար կարգինալ պիտի անուանուի:

— Մանսթրըի մէտրապօլիտը Աղբիւնուպօլսոյ մէտրապօլիտ կարգուեր է փոխանակ Դիմէսիոս Սրբազանի որ պատրիարք ընտրուած է:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՕՍՄ. ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց..... 15 4
Այս առաւօտ բաց... ք. 4. 15 2

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Այս առաւօտ ք. 4. 39 2

ԲԱՅՆՏՈՒՄՔ

Թրամուէյ..... քր. 280 —
Բուժէլի երկաթուղի... » 33 25

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի..... զր. 100 —
20 Փրանքնոյ..... » 88 —
Անգլիական ոսկի..... » 111 —
Բօլ Խմէրիալ..... » 90 25
Քրիսից..... » 51 20
Բուսլի թղթադրամ..... » 10 —
» արծաթ..... » 78 10
Ֆիօրին..... » —
Մէճիտ արծ (տարբ.)..... » 107 28
Վեցնոյ..... » 102 20
Հինգնոյ..... » 102 20
Մէթալիք..... » 99 —
Քառորդ..... » 106 30
Մանր մէճիտ..... » 104 20
Թապիլիյէ..... » 21 20

ՍԻՐԱՆՈՅՇ

Դրեց. — ՍՐԲՈՒՅԻ ՏԻԻՍԱՐ

Ազնուաւորացի տիկին Տիւսար փաշայի սոյն գողտրիկ վէպն, որ ցարդ 20 դահեկանի կը վաճառուէր, այժմ կը վաճառուի 12 դահեկանի եւ կը կը գտնուի բոլոր գրաւաճառաց քով:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

— 0 —

ԵՐԷԿԻ ԺՈՂՈՎԸ

Քաղ. ժողով հրաւիրեալ էր երէկ Պէշիկթաշի Աղդ. գերեզմանատան խնդրոյ մասին Կրօն. ժողովոյ Բանաձեւին վրայ իւր կարծիքը յայտնելու համար:

Քաղ. ժողովոյ 7 անդամք ներկայ էին, որք խորհրդակցելով Աղդ. ժողովոյ ատենապետ Մէրեթմեթուլի էֆէնտիի հետ Կրօն. ժողովոյ հետ միանալ ուղեցին որ նոյն պահուն առանձին նիստ կ'ընէր: Ուստի Կրօն. ժողովոյ անդամք հրաւիրուեցան Քաղ. ժողովոյ հետ ի խորհրդակցութիւն:

Յայնժամ Քաղ. ժողովը յայտարարեց թէ ինքն համաձուլած է որ գերեզմանատան խնդրոյն համար արդէն դիմում եղած և ապարդիւն ելած է. հետեւաբար Աղդ. ժողովոյ որոշման երկրորդ կէտի գործադրութեան ժամանակը հասած է. Կրօն. ժողովը չհամաձուլեցաւ սոյն յայտարարութեան. հետեւաբար հարկ եղաւ խմբովին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ներկայանալ յերուսաղէմատուն, որ ի սկզբան հրաւիրուած էր Աղդ. ժողովոյ ատենապետի կողմէ, Պատրիարքարան գալով ժողովոյ նախահերու. սակայն Ն. Սրբազնութիւնը մերժած էր սոյն հրաւերը:

Յայնժամ Երուսաղէմատուն ասաւ նաեւ Ամեն. Խրիմե ան Սրբազան որ մինչեւ նոյն ատեն ներկայ չէր: Նախ երկու եպիսկոպոսներ առանձին խորհրդակցութեան հրաւիրուեցան:

յետոյ Կրօն. ժողովոյ միւս անդամք որք չուղեցին անձամբ պատասխանել սոյն հրաւերին:

Յետ բաւական խորհրդակցութեան պատասխանալիք մը խմբագրուեցաւ առ Վսեմ. Օսման փաշա ծանուցանող ըստ որոշման Աղդ. ժողովոյ թէ Աղդը առ ի յարգանս և առ սէր Վեհ. Սուլթանին յանձն կառնուի Պէշիկթաշի Աղդ. գերեզմանատունը Ն. Կ. Վեհափառութեան անձին իւր բացառութիւն, պայմանաւ որ գերեզմանատան պատկառանքը պահուի և նմանօրինակ սեփականութիւնը ապահովին:

Սոյն պատասխանալիքը ստորագրեցին Քաղ. ժողովոյ մի քանի անդամք. իսկ Կրօն. ժողովը ձեռնպահ մնաց:

Եւ սակայն կը լսեմք թէ Կրօն. ժողովը վերստին պիտի հրաւիրուի այսօր ի Պատրիարքարան, պատասխանալիքն ստորագրելու համար. որմէ վերջը Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը ստորագրեալ գիրը կայսերական պալատը պիտի ղրկէ:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը իբր երկու ամիս առաջ Թաղբիւր մը մատուցած էր Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, յորում Ս. Երուսաղէմայ պարտական վիճակը բացատրելով խնդրած էր որ սոյն վիճակին ի դարման կալուածներ շինելու արտօնութիւն չնորհուի այն գետնին վրայ զոր գրաւելու ձեռնարկները ըրած էր Կարկուր էֆ. և սակայն չէր յաջողած չընորհիլ կառավարութեան արդարաւորութեան:

Մեծ-Եպարքոսը Պատրիարքական սոյն Թաղբիւրին վրայ Երուսաղէմի կառավարչէն ինչ ինչ տեղեկութիւններ ուղած էր:

Կառավարիչը պատասխանած էր թէ Երուսաղէմի Հայոց վանքը յիշաւի պարտուց ներքեւ կը հնծէ և թէ ծանուցեալ գետնին վրայ կալուածներ շինելը շահաւոր է Երուսաղէմի վանուց և հարկ անհրաժեշտ է, վանքին ներկայ վիճակին դարման մը լինելու համար:

Ստոր. վրայ Պատրիարքական Թաղբիւրն հարկ եղած դիւաններէն անցնելէ վերջը Վեհ. Սուլթանին հաւանութեան ներկայացուեր է, շինութեան հրովարտելն ստանալու համար:

Կարկուր էֆ. սոյն գործողութիւնն իմանալով փրօթեաթօ մը ներկայեւ է Բ. Դրան դանազան դիւաններուն ինչպէս նաեւ Շէյխ Իւլ-Խալամ էֆէնտիի, որով կը բողոքէ կալուածոց շինութեան դէմ և իւր նախկին «Իլամի» գործադրութիւնը կը պահանջէ, հակառակ պարագայի մէջ շինութեան հաւանութիւն տուող պաշտօնատէն հատուցում պահանջելու պայմանաւ:

Կրօն. ժողովն առանձիննիստ ընելով երէկ, որոշեց առաջարկել Խառն ժողովոյ որ Զնքուչ առաջ. ընտրելեաց ցանկ ղրկուի:

Դպրաց դասուն կանոնադրութիւնը երրորդ ընթերցմամբ ընդունեցաւ:

Որոշեց Իսկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցւոյ քահանայից դասուն գրել որ իրենց աւագերէցն ընտրեն:

Նոյնպէս որոշեց գրել Բերայի, Միջագիւղի և Թօր-գաբուի քարոզաց որ Մեծ պահոց առթիւ կիրակի իրիկունները ժողովրդեան քարոզ խօսելու սովորութիւնը գործադրեն:

Քաղ. ժողովն ալ առանձին նիստ ըրաւ երէկ և մի քանի ընթացիկ խնդիրներ անօրինեց:

տասխանեց Հռոմայ այս ջերմեռանդ ջատագովին:

— Դուք ալ չափազանց յանդուգն և աներես էք, որ կ'աշխատիք պնդել թէ մի միայն Հռոմի պէս մշտնադալ փարախ մը կրնան փրկուիլ. ո՞վ չը գիտեր որ ճշմարիտ կրօնը Աւետարանի վարդապետութիւնն է և ո՞վ որ անոր կ'անսայ, և պատուէրներն պահելով ճշմարտին Աստուծոյ երկրպագութիւն կ'ընէ և մի միայն Յիսուս Քրիստոսի կ'ապաւինի, անիկայ արժանի է փրկուելու...:

— Զէ', չէ', մի աճապարեր, ըսաւ այն ատեն ժէօն-թիւրք մը ծանր ու մտախոհ, որ իւր ստիական սովորութեան համեմատ միայն իւր սուրճովը և կըլ-կըլակին շնչաբերութեամբը զղխած զանոնք մտիկ ըրեր էր: Սուրբ Մարգարէին դալէն ի վեր Յիսուսի օրէնքը փճացաւ գրեթէ, քանի որ անոր խոստացած միթիարիչը նոյն ինքն էր. ձեր կրօնը այժմ մի քանի աշխարհներու մէջ սահմանափակուած կը մնայ, մինչեւ մերինը անոր աւերակներուն վրայ բարձրանալու վրայ է եւրոպայի, Ասիոյ և անոր հեռաւոր կողմերուն ամեն կողմերը տարածուելով: Այո', Մեր կրօնն է որ կը նստի այժմ Մողղի դահլին վրայ և մինչեւ Զինաստան կը տարածուի: Եթէ Հրէից անարգութենէն կ'իմացուի անոնց դատապարտութիւնը, պէտք է ուրեմն մեր Մարգարէին փառաւոր յաղթութիւններէն հետեւցնել անոր ճշմարիտ առաքելալ մ'ըլլալը: Ըստ իս մինչեւ որ մէկը Մարգարէին և անոր Ղուբանին չհաւատայ, անհնար է որ փրկուի. իսկ ամենեւին բանի մը չը

Սրճարանին բոլոր յաճախորդները, որոց վրայ պահ մը գէշ տպաւորութիւն ըրած էր Մէթոսիս-թի յայտնած կարծիքները, յանկարծ սկսան միաբերան ու բարձրաձայն ծիծաղիլ Կրիստիի այս առտարող փիլիսոփայութեան վրայ:

Այն ատեն ծերուկ խմբագիրը իր կուրծքը տընկելով և հոծ ու ալեխառն պէսերը ձեռք առնելով՝ ոտք ելաւ:

— Ապուշներու դեր կը կատարէք, ըսաւ, առանց գիտելու որ հոս մեր չորս դին բազմաթիւ լսողներ կան որ մեր վրայ կը ծիծաղին. արդարեւ անճոռնի է տրամաբանութիւնիդ եթէ այդ կերպով կ'ուզէք դատել աստուածութիւնը և խեղաթիւրել ճշմարտութիւնը... և եթէ շարունակէք պաշտպանել ձեր արդ. համոզումները Պրահմաններն ու Պուտայեանները ձեզմէ շատ աւելի զգաստ ու շատ աւելի խեղաթիւր պիտի դուրս գանք, որք Պրահմայի ու Պուտայի մը հաւատալով հաւատացած կը լինին նաեւ այն գերագոյն և անմեկնելի ստեղծողին գոյութեան որու վրայ այժմ կ'ասկածելու և վիճելու տղայամոռութիւնը ի գործ կը դնենք անպատկառ, և որոց անուան կանգնած տաճարները բոլոր Գանդէս գետին եղբւրքը Անոր ահաւորութիւնը կը հռչակեն անկասկած: Այո, բարեկամք, ձեր կարգացած և պաշտպանած հեղինակներն իսկ ձեզի դէմ կը խօսին, երբ յանձն առնուք քիչ մ'աւելի բարեմոռութեամբ և լրջութեամբ թղթատել զանոնք. վասն զի եթէ Հարուման, Հէկէլ, Ս. Միլ, Սթրատա, Օ.

ԻՆՔ ՆԱԳԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ընդդէմ

Գիշական, Գաղղիական, Միզանց-
քարորդութային և այլ ամբողջի-
տեան հիւանդութեանց:

Գին 6 ղրշ:

Սոյն գիրքն, որ Պօղոսեան գրա-
տան կողմէ հրատարակուած է, իւր
տեսակին մէջ ցարդ հրատարակուած
գիրքերը կը գերազանցէ ոչ միայն
իւր այլադան պարունակութեամբ,
այլ և իւր դիւրամանալի և յստակ
ոճովն ու լեզուաւ:

Մասնաւորապէս կը խօսի մարդ-
կային մտաց, բարոյականին և մար-
մնոյն վրայ հեշտասիրութեան ըրած
ազդեցութեանց վրայ, ծննդական
դործարանաց վիրաբուժական ան-
դամազննութեան և կազմախօսու-
թեան վրայ, ամուսնական բնախօ-
սութեան, իւր արգելքներուն և
պարտականութեանց վրայ, զիջու-
թեան և իւր հետեւանաց՝ ջղային
և ծննդական տկարութեան, անմար-
տողութեան, ակտիւ անտուութեան
(մէրագ) յիմարութեան, ծիրական
ախտի (վէրէմ), յօգացաւութեանց,
երազարդութեանց, սերմնային
տկարութեան, անկարողութեան, ամ-
լութեան և անոնց ընդհ. դարման-
ներուն վրայ, միզանցքաբորբային
մշտակաթութեան, կծկմանց, միզա-
կան փամփոշտի գրգռութեան, ա-
մորձեաց պայտան և յառաջագեղձի
(քէսթանէճիք) հիւանդութեանց ախ-
տանիչներուն և դարմաններուն վը-
րայ, ամբողջական (վէրէմիէն),
գաղղիական (սիֆիլիսիք) հիւանդու-
թեանց ախտանիշներուն և դարմա-
նին վրայ, անոնց սկզբնական և եր-
կորդական հանգամանաց, անդիկի
բարեկէ և չարացար դորձածութեան
վրայ, և և և:

ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ ՄԵՐ

Հայ վարժիչք և Կրթարանք

ի Կ. Պօլիս

Գրեց. — Յ. ՈՍԿԱՆ

Կը ծախուի ի նպաստ Ազգ. Հի-
ւանդանոցի 5 դահեկան:

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊՕԶԱՃԵԱՆ

(Չաղմագճըլար Եօզուշ, Թիւ 56)

Մեծ Գանակութիւն

ՅՐԱՆՍԵՐԷՆ ԴԱՍԱԴՐՈՅ

Սոյն գրատունն այս անգամ փա-
րիզէն ընդունած է մեր ազգ. վար-
ժարանաց մէջ մուտ գտած Փրան-
սերէն ամբողջ դասագրքերու մեծ
«մթերք» մը, որոյ մէջ կը գտնուին
մասնաւորապէս Լատուսի ամբողջ
գործերը, Պօլիսի «անփան», ա-
տուէտան և ֆրանսիէն, քօնդ է
բառաբար, Լաուի է Ֆլէօրիէ, Կի-
ւարի և Պաշէի քերականութիւն-
ներն և անոնց բանալիները, Ապէ-
կօլիէի Լէքթիւռ Կառախէները,
քօնդ իսթօնիէ, անփան, «ատուէ-
տան» (Տըլարալմ), Տէլէմաք, չուա,
տը Լէքթիւռ (Տանիէ), Լէքթիւռ
Կառախէ (Լըուա), ֆապլը տը Լա-
ֆօնիէն և և և:

ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ՉԱՓԱՌՈՐ

Յրանսերէն նամականիք շատ աժան
գնեցով:

Սըքուէթէն ժէնէրալ գին ղրշ 1/2

» իւնիլիւսէ 3

Գաւառական յանձնարարութիւնք
փութով կը կատարուին:

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՐԱՆԻ ՍԻՐԱՔԱՅ

— 0 —

Եղեսիոյ Առաջնորդ Գեր. Խորէն
Եպիսկ. Միթրեանի այն խմատա-
սիրական երկն, ուղեւորութեանց
պատմութեամբ և փրկութեան և
խորհրդածութեամբ, հետաքրքրա-
շարժ և միանգամայն սրտաշարժ ու
ախորժելի գործ մ'է, ամեն մարդու
ընթերցանութեան արժանի: Տալա-
գրուած է Զմիւռնիոյ Տէպէան տը-
պարանը, Գինն է 8 ղրշ:

ԿԵՆԱՅ ՊԱՅԳԱՐՆԵՐՆ

ԴԱՐԲՆՈՅՊԵՏՆ

Ժօրժ Օնիկի սոյն հետաքրքրա-
շարժ և հրահանգիչ վէպն, զոր
թարգմանած է Բ. Մ. Պօղոսեան
է ֆրանսի և որ թերթ առ թերթ կը
հրատարակուէր, այժմ ամբողջացած
լինելով, առանձին հատոր մը կազ-
մած՝ կը վաճառուի ամէն Հայ դը-
րաւաճառաց, ջրավաճառ Պօլիս և
Յակոբ աղայից քով, ինչպէս և Գը-
րաշարայ Էնի. Տարարանը, Պապը
Ալի փաղոյ թիւ 52:

Այժմ ինչպէս կանխաւ ծանուց-
ուած է, թերթ առ թերթ հրատա-
րակել սկսած է, Տիեզերահաշակ
Աղլըքանդը Տիւմայի «Թագուհւոյն
մանեակն» անուն մեծահաշակ վէպն,
որուն համար մեծանուն հեղինակն
ինք իսկ խոստովանած է թէ իւր
սքանչելի վէպերէն եթէ ոչ առաջին
գէթ գլխաւորներէն մին է Աւելորդ է
ըսել թէ որքան բաժանորդաց թիւն
ստուարանայ, վէպին հրատարակու-
թիւնն ալ այնքան պիտի փութայ:

Զմիւռնիոյ և Ռօտտօթիոյ մէջ
կը գտնուի նաեւ թէ Դարբնոցա-
պետ և թէ հրատարակութեան
(Թագուհւոյն մանեակն) թերթե-
րէն. փախաբողք պէտք է դիմեն
Զմիւռնիա Ս. Էֆ. Պ. Տէպէ-
րէճեանի Զուհաճի պէտէպէնը, և
Ռօտտօթիոյ մէջ Ռուրէն Էֆ. Ս.
Գօլանճեանի:

ԽՍՈՆ ՆՍՄԱԿՆԵՐ

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Գրեց. — Կիրակոս Ս. Ղապանճեան

Կը ծախուի 6 ղրշ-ի ամեն Հայ
գրավաճառաց քով:

ԿՐԹԱԿԱՆ-ԴՈՐՄ

Գրեց

Ս. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ

Կը գտնուի ջրավաճառ Պօլիս և
Յակոբ աղայից և բոլոր Հայ գրա-
վաճառաց քով: Գինն է 5 դահլիս:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ
ԵՐԿՐԱՉԱՓՈՒԹԻՒՆ

Աշխատասիրեաց
Վահան Ս. Հաղարատեան
Հետեւողութեամբ
Ժ. Տալէմի

Սոյն գաղափարքն, որ հանրա-
ծանօթ չափագիտաց կողմէ գնա-
հատուած է, ցարդ հրատարակուած
երկրաչափութեանց վրայ մեծ առա-
ւելութիւն ունի ոչ միայն իւր սահ-
մանաց ճշգրտութեամբ այլ և արուես-
տական բառերու ընտրութեամբ:

Կեդրոնատեղին է Պօղոսեան գը-
րատուն Չաղմագճըլար-Եօզուշ թիւ
56:

Գին 8 դահեկան:

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՆԱԳԱՇՏՊԱՆՈՒՆ

Կ. Պօլիս Խոնմիզ Եօնի փողոց թիւ 56
ձիւ. գեմ առ. զձմ աղբիւրի
(Հաստատուել 1 օգոստոս 1885)

Վաճառատանս մէջ կը ծախուի
նը գտնուի վերաբերեալ ամեն
անսակ ընտիր ապրանք՝ փօքր
է մեծ քանակութեամբ: Եթե
հաշտուի և թէ երաշխաւորեալ
վճարմանը կ'իյնի ինչ և:

Մէլիս Տէօֆէլ

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՅԵՏՈՄՍԻ

Լաւագոյն քաւթօնի
վրայ ամէն լեզուաւ կը
պատրաստուի թիւ 100
հատը 10 դահլի. պէտք
ունենցողները պէտք է
դիմեն Գ. Պաղտատեան
տպարան, Յակոբեան խան
13 Կ. Պոլիս:

Տէր ԵՒ ՏՆՈՐԷՆ
Մ. Յ. ՄԵԼԻՖԵԱՆ

Քօնդ և դեռ ուրիշ բաղմամբիւ հանճարներ այս
պահուս ձեր յուզած ինդիւրով կ'ըզաղին, դեռ բա-
ցարձակապէս կարող եղած չեն ուրանալ այն գե-
րադոյն զօրութիւնը որու դարերէ ի վեր հպա-
տակած են ու կը հպատակին միլիոնաւոր ժողո-
վուրդներ:

Խմբագրին այս հատու խօսքերը բաւական գըր-
գուիչ պատճառ մը կրնային ըլլալ խումբին մէջ վի-
ճարանութեան սաստկանալուն, քանի որ իր այս
խոստովանութեան հակառակ համոզումներ յայտ-
նած էր ժամանակին և աւելի ծանրագոյն պարա-
գաներու մէջ. և երբ կը պատրաստուէին յարձակիլ
անոր վրայ, անդիէն երկտասարդ. Հրէայ մը, որ
մինչեւ այն կէտ ուշադրութեամբ մտիկ ըրած էր
զանոնք, մէջ նետուեցաւ:

— Պարո՛ն, ըսաւ, շատ լաւ խօսեցաք, բայց կը
ցաւիմ ըսել որ ձեր պաշտօնին ու վայելած համ-
բաւին հակառակ տգիտութիւն մը պաշտպանած
եղաք երբ ճշմարտութիւնը բացատրել ուղեւոր հա-
մար Պրահմաններն օրինակ բերէք: Ամեն մարդ դի-
տէ ու կը խոստովանի թէ Արքահայր Սատուժէն
չառ ուրիշ ճշմարտ Սատուած մը չկայ տիեզերքիս
մէջ, և անոր մի միայն ժողովուրդը Խորայեղացիներն
են, որ այժմ թէեւ բոլոր աշխարհ ջիւղեցան ու
տառապեալ կեանք մը կը վարեն. սակայն Սատուած
չէ մուցած զանոնք, և օր մը երուսապէմի մէջ
ժողովելով ուրիշ աղղերու վրայ թաղաւոր պիտի
կարգէ, և անոնց «Պէթ-Ամլըտաշ»ը, (տաճար սըր-

բութեան) որ աշխարհի փրկութիւնն իրադործելու
սահմանուած է, հին պիտի վերահաստատէ նորէն:

Հրէան այս խօսքերը արտասանած ատեն այն-
քան յուզուած էր, որ իւր աչքերը արցունքով
լեցուած էին, և երբ կ'ուղէր շարունակել իւր խօս-
քը, յանկարծ Խաւացի մը որ անոր շատ մօտը կը
գտնուէր, գունատ և զողողուն ելաւ իւր աթոռին
մօտ կանգնեցաւ:

— Ինչեթ ըլլալ պէտք էր որ յանդգնիր անի-
րաւել յԱստուած, ջանալով հատուցնել մեղ ալ որ
Աստուծոյ միակ ժողովուրդը Խորայեղացիներն են: 1900
տարիէ ի վեր Աստուած այդ աղղը երեսէ ձգած է,
և այս բանիս դիւրաւ կը համոզուի մարդ երբ անոնց
ցրուած ու հալածուած վիճակը աչքի առջեւ բե-
րէ: Այսօր բոլոր ժողովուրդներն պարտաւոր են
Հոռմի փարախն մոնել միայն, և ո՛վ որ ասկէ
դուրս կը մնայ չի բերի իսպառ:

Կարծես թէ քիչ քիչ վիճարանութիւնը իւր կար-
գէն ելնելով սրճարանին մէջ ընդհանուր կը դառ-
նար, և մինչեւ անոր հեռաւոր անկիւններն իսկ կը
տարածուէր, ազմուկ և չիթութիւն յարուցանե-
լով ամենուրեք:

Խաւացին հայիւ թէ լմնցուցեր էր իւր խօսքը,
նորապանդ անկիւնացի միսիօնար հիմը, որ վերջին նորա-
ձեւութեան մը համեմատ փողոցներէ դուրս, սրճա-
րանին մէջ ալ ձրի տեսարաններ ու թերթեր ցրուե-
լու եկած էր, այս վերջին բառերը լսելով յառաջ
նետուեցաւ և բաւական աղղու շէշով մը պա-